

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

Cum promissione ficta.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

erat notum femina, non propterea vir excusari à matrimonio potest; quia potuit tunc femina putare de illo voto (ut solet) fore, ut pereretur dispensatio. Scio à Diana *pari. 3. tract. 14. resol. 38.* putari probabile hunc votum, ante promissionem matrimonij tactam defloratam, debere votum servare; quia virget prior promissio facta Deo. Verum, an id sit probabile, penes ejus auctoritatem sit.

36. De hoc autem Castitatis Voto omnino peti debet dicta dispensatio, non quidem, ex Less. *lib. 2. cap. 10. dub. 4. num. 34.* quasi sit necessaria dispensatio ad contrahendum, & ad reddendum debitum; jam enim diximus non esse obligationem servandi hæc vota in concurrentia dictæ promissionis, idque in favorem violatæ; sed ut vir possit petere debitum, & post mortem uxoris aliam ducere.

37. Dicam est *num. 34.* (nisi legitima accedat excusatio:) nam etiam si fuerit jurata promissio, excusabitur, ex Sanch. *lib. 1. de matr. d. 10. num. 8.* sed est contra Molin. *d. 106. num. 40.* Primum deflorator ad non ducendam defloratam, si superveniat aliquod impedimentum dirimens; de quo obtineri dispensatio non possit; nam ad impossibile nemo tenetur. Si tamen potest, certe impetrare omnino debet; quia debitor semper obligatur ponere media, saltem ordinaria ad solvendum creditori. Quis enim non obligabitur ad laborandum secundum suum statum, ut furto ablata restituat? Quid, si impedimentum hoc dirimens præcessit promissionem? Respondeo eodem modo. Ita de Lugo *loc. cit. sect. 4.* licet contrarius sit Sanchez *lib. 5. de matr. d. 5. numero 26.* quando promissio fuit absoluta, nulla facta mentione petitionis dispensationis, sed solum data fide de matrimonio. Si enim impedimentum est dispensabile, debet à stupratore eius dispensatio obtineri; ad hoc enim se obligavit promittens matrimonium; vel certe si fide promissit, refarciat damnum, dando dotem competentem: ad id enim saltem obligat deceptio. Solum non obligabitur, quando femina seipsa decepit, sciebat enim, verbi gratia impedimentum, & prudenter advertere poterat fictum animum stupratoris qui non intendebat dispensationem petere, quam tamen sui deceptionem ratio esse in mulierculis, notabo mox *numero 49.* in simili: Non obligabitur etiam, quando ipse stuprator inculpabiliter ad eam necessitatem petendi dispensationem non advertit; vel impedimentum ei incognitum erat, & ex alia parte ejus verba non significabant promissionem de dispensatione petenda. Tunc enim (ut etiam in præcedente casu) abest vis, vel fraus stupratoris. At si significabant, licet ipse non adverterit, tamen cum se ipsa dederit causam deceptioni, obligabitur saltem damna puellæ refarcire: si non matrimonio, quod non promississet, si advertisset, certe subsidio dotis, quo refarciatur deceptio.

38. Excusabitur secundò deflorator, si mulier fornicetur postea cum alio, vel simile quid dignum divortio committat. Ita Dian. *pari. 3. tract. 6. resol. 53.* si enim hæc, matrimonio jam contracto separationem concedunt; multò magis concedent non contrahere.

39. Excusabitur tertio: Si ex tali matrimonio probabilius timeatur oriturum magnum scandalum, vel fore malum ejus exitum per rixas, discordias, &c. Sicut enim hæc dissolvunt sponsalia & promissionem, de qua loquimur. Quare lege Sanchez, qui docet, quantum hoc scandalum, & similia esse debent, ut dissolvantur sponsalia; nam illa etiam hic vltui erunt.

40. Excusabitur quarto: Si se virginem finxit mulier; tunc enim fiet compensatio, ut sicut mulier virum decepit, fingendo se esse intactam, sic vir non observando promissionem matrimonij. Quod si vir ex se credit illam virginem, & ideo verè promissit, certe non erit obligatus ducere, quia ipse virginem

volebat, & sub hac conditione promissit: At tunc compensare damnum mulieri, ex ipsa copula illatum? Respondeo hoc (saltem occulta etiam in hac copula) vix vltum solet esse, solum igitur remanere obligatio restituendi pretium pro ipsa copula, ad gratiam viri consensit mulier, sed fortasse commo- ter hujusmodi semi-honestæ mulieres suum corpus p- l- m concedentes ob promissionem matrimonij expresse petant, quod rarum est, remittere videtur, quia pulchritudinem.

41. Excusabitur quinto: Si vir puellam tergi- taxat, quamvis tactibus impudicis: cum enim promiserit, ut supponimus, conjugium propriè copulam, non debet tactibus. Quod si tactibus cogniti ab aliis fuerint tale esset osculum publicum, & inde infamia nata sit contra virginem; etiam excusandum: Vel enim promissisti matrimonium tactibus, & copulam; copulam autem non obtinisti, five virginitas, five utriusque causâ; & tunc non obligaris ad nuptias. Ita Sanchez *lib. 1. de matr. d. 10. num. 8.* quia non est posita principalis conditio; obligatio tamen ad damnum, quod forte ex tactibus ortum ex se patet. Vel promissisti matrimonium solum, & tunc puto te obligari ad eam de qua diximus, propter pactum jam initum. Sicut enim superioris dignitatis promissit virgini, ut illam duceres, & tamen non ducere, non obligat; sed matrimonium; eam debet ducere, non obligat illo excessu, ex de Lugo *loc. cit. sect. 2. n. 32.* quia tunc tunc ne promissionis debitus est totus ille excessus in suum nostrum, &c.

42. Ex alio capite puto etiam esse probabile, tum hæc solum tangente puellam, & Matrimonium promittentem: ut item virum illum excedente dignitate, non obligari regulariter ad eam ducendam; sed solum ad damnum compensandum. Quam enim (ait Lessius, *lib. 2. c. 18. d. 1. n. 9.*) aliquid promittitur, excedens valde valorem rei, quæ postea non censetur velle se aliquis obligare, nisi quædam opus valor exigit: quare, cum in casibus nostris Matrimonium valeat plus, quam tactus ille, vel quæ illa virginis infamia copula, non censetur illi se illud obligasse. Notanter dixi (regulariter): tum si verè promiserunt animo se obligandi, non vnde possint hi à servanda promissione resillire, posserim, quia honesta Mulier potest suum corpus vendere, quantum ipsi placet, ut *superius n. 3.* diximus satis.

Quando deflorator, vult promissionem servare, & virginem docere, illa verò vel Parentes recusant, an obligetur alia viâ dampnum reficere, dicam mox *n. 48.*

Promissio matrimonij ficta.

43. Quamvis fictæ, & sine animo se obligandi promiserit quis mulieri violatæ matrimonium; tamen obligabitur ad refarciendum totum damnum; quia ejus damni per illam fictionem ipse violator causa est. Ita DD. cit. & passim. Nec obstat votum, five sub- quens, five præcedens. Ita de Lugo *1. de just. d. 1. sect. 3. num. 47. & 48.* ut ex dictis *num. 35.* colligi potest. Idem puto, si fictæ quis de præsentis Matrimonij cum aliqua contraxit, & sub eo prætextu violavit. Idem denique, etiam si per promissionem fictam solum extorserit oscula, & tactus: semper enim damnum solatum reficere propter dictam rationem debet, etiam ea virgo non fuerit, sed Mulier honesta, &c. Ita idem *ibid. num. 48.*

44. Difficultas ergo solum est, An satis sit, si violator tunc refarciat alia viâ æquivalenti, non autem Matrimonio, quod fictè promissum est. Et communis sententia est, non esse satis, sed Matrimonium contrahere omnino debere. Ita S. Thom. *in 4. dist. 47. q. unic. art. 2. ad 4.* aliique multi apud Sanch. *lib. 1. de matr. d. 10. n. 2.* contra Præpositum allatum à Diana, *pari. 3. tract. 14.*

Dubium incidens.

De Muliere sicē copulam promittente.

49. Ex quomodolibet promissione nullam obligationem induci, ex se patet; tum quia promissio vera non est; tum quia etiam si esse deberet, ut dixi *supra*, cap. 1. §. 3. num. 18. rescindi, ut potest de peccato committendo. Illud ergo hic explicandum est, An si mulier accepit munera ab Amasio, obligetur restituere? Et restituere quidem obligabitur, si accepit ex pacto futurae copulae, pactis, inquam, sive explicito, sive ut saepe in hac materia evenit, implicito: quia tunc paritudo obligatur rescindere pactum. Verum, si sine pacto sed ex liberalitate Amasii accepit, qui eam iis muneribus allicere tentabat, spe concepta de copula; duae sunt difficultates: Altera, an mulier ea sine peccato accipiat? Secunda, an accepta restituere teneatur?

50. Ad priorem: Puto in Praxi, & communiter non solum mulierem indecorē ea recipere, sed etiam si mulier verbis dicat, se recipere, sed nolle consentire; tamen re ipsa fovet amorem alterius, qui semper in praxi putabit, admittit à puella munere, facilius eam expugnari posse. Quod si in rarissimo casu id non esset, & donatio amasii ex parte sua jam completa sit ut si amasius eam rem dederit, seu consignaverit mediatori inter ipsum, & puellam: mera acceptio mulieris non esset ex hoc capite peccaminosa, non enim esset causa illicitae donationis; quia haec jam supponitur completa, & ex alia parte jam supponitur nullam esse cooperationem cum alterius peccato.

51. Vnum nota: certam moraliter tibi debere esse pravam mittentis munera voluntatem; scilicet, licet recipis, quia non praesumendum est; nisi constet delictum velle committere.

52. De Lugo, tom. 1. de iur. d. 18. sect. 3. num. 51. excusat etiam aliquando à peccato mulierem, quae scit animum depravatum mittentis munera, sed munera ipsa id ex circumstantiis non significant: possent enim (inquit) ex titulo amicitiae, vel honestae Amicitiae mitti. Adde, & titulo futuri Matrimonij: quia ratione concedit in Aula Regis Puellas nobiles posse obsequia, & munera nobilium Iuvenum acceptare; solum enim si significatur servitus illis nobilibus feminis debita, vel desiderium nuptiarum; non verò turpe commercium. Illa igitur puella non censetur assentiri inhonestae juvenis intentioni, sed indifferenti illi obsequio dumtaxat. Haecenus ex illo. De hac re lege novissime Thomam Hartard. debitor benignis loquentem, *part. 1. tractat. 1. cap. 5. resol. 10.* Verum, non aequiesco, quando de depravata voluntate, mittentis puella certa est. Fateor enim posse illa munera recipere ex illis honestis sed nunc de facto cognoscuntur mitti ex inhonestis, & ex intentione mala, quam fovere ea recipiendo, mulieri nullo pacto licet. Praxis igitur illa Antica solum in culpa incerta, & dubia admittatur, explodatur in peccato certo. Posset etiam puella non reicere publice illa munera, quando, si puella malam juvenis intentionem occultam, cum eisdem juvenis infamia propalaret. Sed quia praedictis nobilibus, qui solent de suis amoribus gloriari, ea mala intentio infamiae non vertitur; ideo regulariter ejus munera poterant, & debebunt in praedicto casu non admitti.

53. Ad posteriorem: Puto mulierem sic accipientem non obligari ad restitutionem. Ratio est, quia recipiendo non peccavit contra Iustitiam: jam enim liberaliter dedit amicus, sciens, ut supponimus, mulierem neque explicitè, neque implicitè ea acceptare cum pacto copulae. Liberalitati autem, non ex Iustitia, sed ex gratitudine, sine obligatione restitutionis, datur retributio. Quare si sua spe frustratur amasius, sibi, suaeque credulitati imputet: Sicuti quando quis

Aa 3 inservit